

Maandblad
Geestelijke
volksgezondheid

De Heer

MGV

2002

| **6**

bopztructie

hyperactigroep

deognostiek

Buiten de orde

PETRA HUNSCHÉ

Een vreemde carrière

Na vijftien jaar te hebben gestreden voor betere omstandigheden in de psychiatrie hang ik mijn rol van cliënt, activist en journalist aan de wilgen. Dat betekent ook een vroegtijdig vertrek als redacteur van dit tijdschrift: zie hier mijn laatste column. Eigenlijk wil ik helemaal niet weg bij de MGv-redactie, die mij langzaam maar zeker dierbaar is geworden, maar ik ben uitgespeeld in mijn dubbelrol van de GGZ-journalist die het kan weten.

Die vreemde carrière (vrij naar A.J. Heerma van Voss) begon in 1987 nadat mijn innig geliefde Oey Tjeng Sit werd doodgereden op zijn fiets en ik in het psychiatrisch ziekenhuis Santpoort terechtkwam. Een paar maanden later kon ik als journalist én als cliënt de verhuizing van Santpoort naar Amsterdam gaan volgen. Nog zie ik het geschokte gezicht van de psychiater die *mij*, zijn superlastige patiënt, voor het eerst als verslaggever (van het *Amsterdams Stadsblad*) zag op zijn eigen persconferentie! Vanaf die tijd heb ik regelmatig

van binnenuit over de psychiatrie gepubliceerd, ook – en tot mijn eer – in dit veelgeprezen Maandblad waarvan ik tien jaar later de redactie betrad.

Mijn journalistieke werk was – ook voordat ik de psychiatrie tegenkwam – al nauw verbonden met mijn persoonlijke verhaal. Als journalist/vredesactivist deed ik in 1982 de perscontacten voor het eerste vredeskamp (bij Soesterberg). Op verhaal komend bij het *Amsterdams Stadsblad* zocht ik ook daar weer onderwerpen waarbij ik mij persoonlijk betrokken voelde, zoals de zwart-witdiscussie in de Bijlmermeer. Tegelijkertijd probeerde ik binnen de muren van de (wijk)kliniek mijn eigen ideeën over crisisopvang uit en ging daar vervolgens met mijn pen achteraan.

Ondertussen sloten de oude inrichtingen en medicaliseerde de GGZ in rap tempo. De van oudsher sociaal georiënteerde Riagg's werden opgeslokt door naar de stad verhuizende psychiatrische ziekenhuizen. Klant worden van een reguliere

GGZ-instelling staat tegenwoordig gelijk aan het slikken van pillen. Met stringente protocollen herinneren hulpverleners elkaar aan hun heilige plicht: patiënten van hun lijden verlossen. Het is al misdadig om iemand met licht depressieve klachten zonder een recept de deur uit te sturen. Om over klanten met een zwaardere DSM-diagnose maar niet te spreken. Als die hun medicijnen nu maar slikken – ‘en die hebben tegenwoordig toch haast geen bijwerkingen meer?!?’

Er lopen beslist fantasievollere hulpverleners rond. Ik ken ze ook binnen het systeem, de intelligente enkelingen die een relatie aangaan met hun cliënten zonder vooroordeel wegens de gestelde containerdiagnose. Hulpverleners die hun eigen redersfantasieën en beperkingen in het oog weten te houden; zich laten raken en zich in alle bescheidenheid blijven inzetten voor mensen die eigen wegen zoeken wars van de gebruikelijke; de door de psychiatrie gesteunde burgerlijke moraal. Het blijven helaas enkelingen, soms een toevallig team, autonoom opererend ergens in de coulissen van de wijkpsychiatrie.

Zelf heb ik, na jaren vechten tegen windmolens, de enig mogelijke conclusie getrokken: ik probeer mijn gelijk niet meer te halen. ‘Mijn’ Amsterdamse wijkkliniek ziet mij (vrijwillig althans) nooit meer terug. De strijd voor mijn particuliere behandelwensen liep hier in 1997 definitief stuk op de mislukte uitvoering van een crisiscontract, waardoor ik in een isoleercel werd opgesloten en platgespoten. In de evaluatie achteraf nam de kliniek geen enkele verantwoording voor de begane fouten. Alles lag aan mijn ‘ziektebeeld’. Ik heb mezelf een gang naar de klachtencommissie

sie bespaard en ben weer aan het werk gegaan. Binnen de kliniek bleef ik nog een tijdje af en toe praten met een aardige psychiater, de eerste medicus die mijn eigen ideeën over wat er met mij aan de hand was serieus nam. Hij raadde mij aan de kliniek te verlaten en het zou mij niet verbazen als hij zelf ook weg is gegaan.

Inmiddels slaagt de geplaagde psychiatrie er nog steeds niet in haar klanten op een gelijkwaardige manier van behandeling en zorg te voorzien. Haar patiënten mogen nu de duinen uit zijn, Amsterdam is langzamerhand één grote ambulante inrichting geworden. Met een ‘hoe gaat het met u’-gesprekje van twintig minuten in de veertien dagen en een flinke dosis medicijnen dwalen de huidige ‘cliënten’ met glazige ogen door de gangen, pardon straten, of drinken braaf hun koffie in de nieuwe huiskamers, de activiteitencentra.

Ik ga het niet meer voor u verslaan. Sinds ik weg ben als cliënt wil ik persoonlijk niets meer te maken hebben met dat systeem. En daarmee is, en dat realiseer ik me pas sinds kort, ook mijn rol als activist uitgespeeld, die immers nauw aan mijn persoon verbonden was. Ik heb de psychiatrie nu helemaal gezien. Dat betekent ook dat ik moet stoppen bij het MGv. Het was een moeilijk besluit, want juist het becomingentariëren van deze vaak taaie stukken heb ik ervaren als studie en verdieping.

Hoewel mijn collega's mijn inbreng leken te waarderen, was mijn rol bij het Maandblad beperkter dan ik zou willen. Ik was al blij als ik de stukken kon lezen, want heel veel tijd had ik niet naast mijn dubbele baan van activist/journalist, die tegelijk de nodige instabiliteit met zich meebracht. Als niet-wetenschapper was het

ook erg wennen aan het soort stukken (die vreselijke onderzoeken!). Maar het was hoe dan ook altijd interessant en ik zal de bijvragen briljante redactievergaderingen missen. Humor blijft het beste medicijn. Dat geldt ook voor mijn Amsterdamse redactie, *Kronkel*, die nu al bijna twee jaar bij elkaar is en waar ondanks veel persoonlijke ellende erg veel gelachen wordt. Ook hier heb ik met enige spijt mijn afscheid aangekondigd.

Collega's vragen me natuurlijk wat ik van plan ben. Ik moet bekennen dat daarvan nog weinig vaststaat. Allereerst zo veel mogelijk rust voor bezinning, dat is zeker. En schrijven. Verhalen over mijn periode in de psychiatrie, net zoals ik ooit een persoonlijk eindverslag schreef voor mijn studie aan de School voor de Journalistiek, een opleiding die veel voor me betekende en ook een periode afsloot.

Maar ondertussen moet er ook brood op de plank. Ik koers aan op freelance tekstschrijven. Misschien nog een enkele betaalde klus als tekstschrijver/journalist in de psychiatrie. En een baantje als postbode.

Wie weet?

